

Timmermans en het Activisme. Jaarboek 1991 van het F. Timmermans-Genootschap. Samenstelling: Marc Somers. Lier, J. van In, 1992. 152 blz., 500 BEF. op bankrekening 413-8086411-63 van het F. Timmermansgenootschap.

Lier is in de geschiedenis van het activisme een niet onbelangrijk centrum geweest. Dat Timmermans niet alleen een overtuigd vlaams-nationalist is geweest, maar ook een rol heeft gespeeld hoofdzakelijk in het Lierse activisme, werd gewoonlijk niet luid van de daken verkondigd. Samensteller M. Somers heeft hier nuttig en noodzakelijk werk verricht. Hij plaatst de jonge letterkundige Timmermans in het goed beschreven kader van het vooroorlogse Lier, waar Kimpe, Thiry en van Ael actief waren. De Fee heeft reeds in 1906 geschreven dat „er geen Belgen zijn” en steunde het revolutionaire blaadje *De Bestuurlijke Scheiding*. Dit verklaart o.a. dat hij de beginselverklaring van Jong-Vlaanderen ondertekende en zich actief inzette voor Volksopbeuring en Kolonverdeling voor Vlaanderen. Op 9 november 1918 week hij uit naar Nederland, waar hij tot in de lente van 1920 zou blijven. Het *Jaarboek* bevat verscheidene activistische teksten, o.a. een hartstochtelijk credo in een zelfstandig en vrij Koninkrijk Vlaanderen.

Interessant zijn de stukken over *Boudewijn* (de Ezel die slaaf is gebleven van een hondeke Cortois) en de obstakels die blijkbaar een Duitse vertaling in de weg stonden: ze werpen een duidelijker licht op de figuren van A. Kippenberg (van de Insel-Verlag) en A. von Hatzfeld en op de relaties van Timmermans met Duitse uitgevers en literatoren. Zeer lezenswaardig is het stuk van M. Somers over Timmermans als plastisch kunstenaar (Het *Lumière*-avontuur, Avermaete). Van J.P. Verstrate leren we dat W. Moens, die Timmermans wel goed kende, de Lierenaar niet opnam in zijn „Nederlandse letterkunde van volks standpunt gezien”. Een interessant en boeiend *Jaarboek* met vele illustraties.

G. DE SMET

Koen PARMENTIER

Inventaris van het Archief Flor Grammens

Kortrijk, Bibliotheek K.U.Leuven, Campus Kortrijk
1992